

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. I. Vtrum Christus ut homo sit caput Ecclesiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

tentiam Dei ordinarium. Et hoc solum intendit D. Thomas hic art. 12. dum sic dicitur: *Mensura autem que forma profertur per comparationem ad suum finem, sicut non est maior gravitas quam gravitas terra, quia non potest esse inferior locus loco terra: finis autem gratia est unio creature rationali ad Deum; non potest autem esse nec intelligi maior unio creature rationali ad Deum quam que est in persona, & ideo gratia Christi pertinet ad summam mensuram gratia.*

DISPUTATIO XIV.

De Gratia Christi capitali.

Ad questionem 8. D. Thomae.

TRiplex in Christo datur gratia, nempe gratia unionis, gratia habitualis, gratia capitalis. De duabus prioribus præcedentibus disputationibus fuisse pertractatum est, unde superest nobis agendum de tertia, de qua S. Doctor qu. 8. per octo articulos discessit.

ARTICULUS PRIMUS.

An Christus ut homo sit caput Ecclesie?

Ratio dubitandi est, quia si Christus esset caput Ecclesie, etiam esset membrum illius, sed Ecclesie membrum non est, nec dici potest: Ergo nec caput. Sequela Majoris probatur. Si Christus dici posset caput Ecclesie, talis denominationi ei conveniret per similitudinem & analogiam ad caput corporis humani: Sed caput corporis humani est membrum illius: Ergo similiter si Christus esset caput Ecclesie, etiam esset illius membrum.

Dico tamen, Christum ut hominem esse caput Ecclesie.

Probatur primò ex Scriptura, Paulus enim ad Ephesios 1. de Christo sic loquitur: *Suscitans filium à mortuis, & constituens ad dexteram suam in cælis, & Et omnia subiecit sub pedibus ejus, & ipsum dedit caput super omnem Ecclesiam que est corpus ipsius, & plenitudo ipsius, qui omnia in omnibus adimpletur.* Quæ de Christo ut homine manifestè intelligenda sunt: nam ut Deus, non fuit à Patre suscitatus, neque ejus beneficio constitutus ad dexteram suam, & rebus omnibus præpositus; cum naturaliter & absoluta necessitate sit ejusdem essentia, & æqualis dignitatis cum Patre. Addo quòd hæc verba, *Omnia subiecit sub pedibus ejus*, de Christo, nedum ut Deo, verum etiam ut homine, intelliguntur, ut egregiè explicat Angelicus Doctor ibidem lect. 8. his verbis: *Per pedes intelligitur infima pars corporis, per caput verò suprema: licet autem in Christo divinitas & humanitas non habeant rationem partium, tamen divinitas, que est supremum in Christo, intelligitur per caput 1. Corinth. 11. Caput Christi Deus: humanitas verò que infima est, intelligitur per pedes, Psal. 131. Adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus.* Est ergo sensus quòd omnia creata non solum subiecit Pater Christo, in quantum est Deus, cui ab æterno omnia subiecta sunt, sed etiam humanitati ejus. Ergo de Christo secundum humanitatem loquitur Paulus, cum docet illum esse caput Ecclesie.

A Probatur secundò conclusio: Ecclesia est corpus per analogiam ad corpus naturale, ut constat ex Apostolo 1. Corinth. 12. & Roman. 12. sic dicente. *Sicut enim in uno corpore multa membra habentur: omnia autem membra non eundem adum habent, ita multi unum corpus sumus in Christo: Ergo Christus est caput Ecclesie, per analogiam ad caput naturale.* Probatur Consequètia, tum quia corpori caput respondere debet, ne corpus monstruosum sit, & nullum aptius quàm Christus assignari potest. Tum etiam, quia non minus verificantur de Christo quæ capituli propria sunt, quàm de Ecclesia quæ sunt corporis. Ut enim egregiè dicitur S. Thomas hic art. 1. caput corporis humani tria habet quibus alias partes corporis antecellit, scilicet superioritatem, est enim prima, incipiendo à superiori: perfectionem, quia in capite vigent omnes sensus interiores & exteriores, in cæteris autem membris solus tactus reperitur; & virtutem, seu causalitatem, motus enim cæterorum membrorum, eorumque gubernatio à capite derivatur, propter vim sensitivam & motivam in capite dominantem. Hæc tria verò competunt spiritualiter Christo, nam gratia illius est prior, si non tempore, saltem intentione Dei, vel exemplariter, est enim omnis gratia nostræ exemplar, juxta illud ad Rom. 8. *Quos præcivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui.* Est etiam perfectior, cum sit in Christo omnis plenitudo gratia, juxta illud Joan. 1. *Vidimus eum plenum gratia & veritate.* Item habet virtutem influendi in omnia Ecclesie membra, nam ut dicitur Joan. 1. *De plenitudine ejus nos omnes accepimus: Ergo &c.*

B Hanc rationem desumpsit S. Thomas ex Apostolo ad Coloss. 1. ubi loquens de Christo, sic ait; *Et ipse est caput corporis Ecclesie.* Et rationem statim reddit, subdens: *Qui est principium, primogenitus ex mortuis; ac si diceret, quia est principium, Ecce primam capitis proprietatem, scilicet prioritatem, Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare.* En secundam ejus prærogativam, nimirum perfectionem, *Et per eum reconciliare omnia.* Hæc est tertia capitis proprietates, seu prærogativa, virtus scilicet & influxus in cætera membra Ecclesie. Unde

C Ad rationem dubitandi initio propositam, respondeo primò, negando sequela Majoris, ad cujus probationem dicendum, hanc esse differentiam inter caput naturale & morale, quòd caput naturale non solum habet rationem capitis, sed etiam est membrum naturale totius corporis, quia à toto corpore, & partibus ejus commodum & utilitatem recipit: caput autem mysticum, seu morale, non habet rationem membri, quia à partibus corporis, vel ab ipso corpore non dependet. Ita S. Thomas in 3. dist. 13. quæst. 1. art. 1. ad 6. ubi sic ait; *Quia in corpore naturali caput non solum influit aliis membris, sed etiam ab illis recipit, ut nutrimentum & alia obsequia, ideo & caput dicitur & commembrum: Sed Christus secundum quòd homo, non recipit aliquid ab aliis Ecclesie membris, sed à solo Deo, unde non potest dici commembrum, secundum quòd caput Ecclesie dicitur ipse secundum humanitatem.*

D Secundò cum eodem S. Doctore ibidem respondendi potest, Christum esse caput Ecclesie secundum divinitatem, & etiam secundum humanitatem: unde Ecclesia potest dupliciter sumi, vel prout habet pro capite Christum ut Deum, vel prout habet pro capite Christum ut hominem.

E Bbbb 3 Chi-

